15e JAARGANG. CURAÇAO DEN 22sten JANUARI 1898. No. 734.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20

Curaçao, 21 Januari.

Het kerkelijk en burgerlijk huwelijk.

II.

Met tact en beleid hebben de heeren Harte van Tecklenburg en Van Basten Batenburg de teedere en tevens zoo belangrijke quaestie van het burgerlijk huwelijk in de Tweede Kamer ter sprake gebracht en met talent verdedigd. De minister nu wil op twee punten ruimere vrijheid toestaan en wel: 1°. *in doodsgevaar* de kerkelijke inzegening vrijlaten en 2°. de vordering van het *officieele* document der burgerlijke formaliteit afschaffen. Verder gaan wil hij niet en evenmin is hij geneigd art. 136 B. W. af te schaffen of de strafbepaling uit art. 449 W. S. te laten vallen.

Ziehier de redenen, welke de minister ter verdediging van zijn standpunt aanvoert, met hetgeen wij daartegen hebben in te brengen:

„Ik kan niet begrijpen, dat men aan het kerkelijk huwelijk burgerlijke gevolgen wenscht te verbinden, en dat men in dien geest onze wetgeving wil trachten te wijzigen."

Dat is eene onjuistheid. Niemand, noch Katholieken, noch geloovige Protestanten verlangen, dat de burgerlijke formaliteit afgeschaft en de burgerlijke rechten aan het kerkelijk huwelijk verbonden worden. Wij geven den keizer wat des keizers is; wij laten gaarne aan den Staat de toekenning der burgerlijke rechten uitsluitend aan hen, die de civiele formaliteit vervullen. Wij vragen niets anders dan *vrijheid van geweten*: om namelijk een Sacrament te mogen toedienen of te te ontvangen, *zonder dat de Staat er zich mee bemoeie.*

„Maar," zoo vervolgt de minister, „ik begrijp niet, dat men er zooveel bezwaar tegen heeft, dat het burgerlijk huwelijk voorafgaat, zoolang het stelsel van dit huwelijk bestaat."

Naar het schijnt, zijn de talrijke gevallen, welke dagelijks voorkomen, en waarbij onze wetgeving op dit punt een schandelijken *gewetensdwang* uitoefent, niet bekend. Menigmaal toch gebeurt het, dat, om een of andere reden, het burgerlijk contract *niet kan* gesloten worden—althans niet in de eerste jaren of maanden. Intusschen is er dringende noodzakelijkheid om te trouwen, en de verloofden zouden nu gaarne zich met God en hun geweten in orde stellen, doch de burgerlijke wet verbiedt het hun. En toch, in zulke gevallen is het wenschelijk, ja noodzakelijk in het belang der gewetensvrijheid en der openbare zedelijkheid, dat het kerkelijk huwelijk vrijgelaten worde? De bepaling, dat de burgerlijke rechten *alleen* aan hen verleend worden, die het *burgerlijk* huwelijk aangaan, kan daarnaast bestaan blijven.

~~De minister echter beweert~~:

„Ik ben nog altoos overtuigd, dat, wanneer deze poenale sanctie werd ingetrokken, er een groot aantal personen zou zijn, die goedgeloovig in den waan zouden verkeeren, dat zij eenvoudig een kerkelijk huwelijk aangaan."

Deze vrees achten wij ten eenemale ongegrond. Immers, nadat bijna eene gansche eeuw het burgerlijk huwelijk is verplichtend geweest, is dat zoodanig in de zeden en gebruiken des volks ingelijfd, dat er niemand aan denkt zich daaraan te onttrekken. Daarenboven, mocht er een enkel geval voorkomen, dat weegt niet op tegen de tallooze gevallen, waarin thans gewetensdwang uitgeoefend wordt. Ook zouden de bedienaars van den godsdienst en de bloedverwanten of vrienden der betrokkenen hen voor de gevolgen wel waarschuwen.

Eindelijk *veronderstelt* de wetgever, dat alle onderdanen de voorschriften der wet kennen. Zoo bijv. iemand, die te goeder trouw smokkelwaar over de grens brengt, wordt toch beboet. Hij, die een olographisch testament maakt en de wettelijke voorschriften niet vervult, heeft een ongeldig stuk gemaakt, dat na zijn dood vernietigd wordt. Dat was *zijne* schuld: daarvoor heeft de wet niet te zorgen. Evenzoo wordt ieder burger onder Nederlandsche wetgeving *verondersteld* te weten, dat hij geen burgerlijke rechten verkrijgt door het kerkelijk huwelijk.

Het *doel* van art. 136 B. W. is, gelijk de heer Harte aantoonde, te voorkomen, dat eenvoudige lieden zich met het kerkelijk huwelijk vergenoegen zouden en alzoo de burgerlijke rechten missen. Wil men dat doel nu met *volkomen* zekerheid bereiken en toch de gewetensvrijheid eerbiedigen, dan zou men gemeld artikel aldus kunnen wijzigen:

"Het is den bedienaren van den godsdienst verboden de kerkelijke plechtigheden te voltrekken alvorens hun gebleken is door schriftelijk bewijs, door een trouwboekje, door getuigen of op andere wettige wijze, dat het burgerlijk contract is aangegaan of althans dat partijen voor den ambtenaar van den burgerlijken stand verklaard hebben, tusschen getuigen, dat zij voorloopig het burgerlijk huwelijk niet kunnen aangaan. In dit laatste geval is gemelde ambtenaar verplicht een schriftelijk bewijs gratis af te geven. Dat bewijs is voldoende om de kerkelijke plechtigheden te kunnen verrichten."

Op die wijze zou niemand meer in dwaling kunnen verkeeren, het doel der wet volmaakt bereikt zijn, een hatelijke gewetensdwang opgeheven en de openbare zedelijkheid bevorderd worden. Het is te hopen, dat de minister van justitie die zich in deze quaestie reeds bereidwillig getoond heeft, het standpunt der gewetensvrijheid nog breeder zal opvatten en zich niet zal verzetten tegen een wetswijziging, waarbij de eerbied voor de wet en hare toepassing zal bewaard blijven en tevens de vrije uitoefening eener godsdienstige handeling en de vrijheid des gewetens gewaarborgd worden.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Laatstleden Dinsdag keerde Z. D. H. Mgr. A. R. SILVA, Bisschop van Merida, uit Caracas terug, waar Z. D. H. tegenwoordig is geweest bij de bisschopswijding van Mgr. F. MARVEZ, Bisschop van Maracaibo. Donderdag is Mgr. SILVA met de twee priesters, die hem vergezelden, via Maracaibo naar Merida vertrokken.

* *

FEUILLETON.

Ta para den courant.

Tabatin un tempoe den mi bida, koe mi a sufri hamber manera un tiger. Ta p'esai koe mi tabata toema cualkier trabao, koe mi por a haja i koe por a doena mi placa. Ma mi mester bisa, koe es tempoe aja mi tabata gusta muchoe teatro, pleizir, wega i bebida, i larga koe mi tabatin toer tesoro di Rothschild, lo no a jega mi. Den speranza di haja placa, koe mi tabata kier tanto, mi tabata toema toer trabao, (fuera es un koe tabata cansa curpa muchoe.)

Un den toer otro puesto, podeser menos honrado, ma koe tabata doena mi placa, tabata portero di un cas di wega. Aja de bez en cuando mi tabata haja un cos di muha manoe, i mi tabata cera conocir i amigoe mes coe toer sorto di hende. Aja també mi a sinja corré boela ora Comisario, haciendo Comisario su deber, tabata ataca cas di wega. Un dia Comisario a bini serio, i a cera cas di wega. Donjo di cas di wega a cai den prison, i pa es motiboe mi cuenta a bin para asina, koe ora di mi comementoe no tabatin mas.

Asina leuw tabata, ora un jonkman, koe mi a jega di conocé na cas di wega, tabata combersa mi. Tabata un jonkman di estatura abao, i podeser di carácter mas abao ainda. El tabatin cara pálido, dos o tres lana bao di su nanisji, i un puesto, koe el por a biba sin moeri di hamber. Es jonkman awor tabatin un bon puesto pa mi, portero di un oficina di dos o tres courant, koe mi tabata leza coe masjar gustoe, pasobra cada bez nan tabata skirbi di padernan, di soeurnan i koe tabata sinja nos conocé bida.

Ta na es oficina koe mi tabata haja mi i mi ta conocé koe mi a pasa bon rato pa scucha diez dos redactores coe lenga di candela. Toer anochi nan tabata bin huntoe i bao di bebementoe di koffie i di humamentoe di sigar nan tabata traha courantnan, koe mester sali dia sabra i dia razon.

E senjor, koe tabata para pa director, tabata un homber sin sintir i sin idea, ma el tabata toema es asunto coe basta interes, i el tabata mester haci toer posibel pa keda ariba su colegas koe tabata bofon di djéle, di courantnan i di toer.

—Mira homber — asina el tabata papia un anochi entre diez un i diez dos ora — mira homber, doena mi algun nobo, majan courant mester sali i ainda mi ta falta tres columna i mei.

Un di nan di den partida a doena respondi: mi tin un nobo importante. I, mi mes a mira, mester skirbi e nobo coe poco gracia, despues na imprenta.

Ajera mi tabata na Alfaravilla, i kiko boso lo bisa, koe mi a weita, koe pastor tabatin su criar muher di brazo.

Toer tabata grita: boenita — boenita.

Un otro tabata bisa — el no tin su igual.

Ma mi mester bisa també koe es criar tabata un muher bieuw pia kibrar, koe pastor tabata tenéle pa poné ariba mula p'é bai misa pa promer bez.

Ma, esai nos no ta poné acerca, director a respondé, promer ta basta.

I toer a grita huntoe: Natural — natural.

Mi tin un otro noticia.

Bicento, papia.

(Bicento ta leza.) Moralidad di sacerdotenan. Nos tabatin ocasion di weita biblioteca di Pader capelan di Aravalepa, i sin koe nos ta admirar (pasobra nos conocé padrenan) nos a haja meimei di algun boeki latin hopi papel di *La biblioteca de pureza, El inocente*, i otro mas di mes sorto, sigur el ta pasa coe nan su tempoe di recreo. Anto es senjornan mester predica moralidad na otro hende.

—Famoso — famoso, un a grita: esai ta mata hende mei morto.

Ma un, koe a haja poco stranjo, coe es homber, koe a respondé ariba nomber di Bicento, tabata nunca na cas di un Pader a puntré: bo mes a mira esai.

Sigur — no — ma mi mester bisa, koe mi a larga rondia coe es boeki, i koe capelan asina el a mira nan, a coempra toer i a kima nan; sin embargo mi mester toema benganza di un of otro manera ariba es senjor capelan pé mal wega, koe el a hunga mi.

—I director a bisa — precisamente — ta mira koe bo a nacé romancista; pasobra bo ta haci pieuw bira baca. Ma sigi senjoresnan, mi ta falta ainda basta.

—A mi — mi no sabi nada mas.

—A mi tampoco.

— Mi a caba conta toer.

—Anto mi mester keda contentoe coe es dos nobo sol? Ta muchoe poco. Ma nos no por sigi coe pinta bida? Esai toer hende ta gusta.

—Si — ma pinta bida no ta un trabao asina fácil.

Den mi mes mi tabata corda, anto lo mi tin gustoe di pinta boso bida, o sadornan di mentira!

—Ma kiko, director tabata bisa, esai no ta di conta, es koe bo no sabi, bo ta chupé for di dede numa.

Bam, Hector, skirbi i nos lo sinja nan, com nos ta jena courant.

I Hector a skirbi: Escándalo terribel. Algun tempoe pasar, nos a skirbi contra costumber di padernan di confesa hende maloe i cerca otro ehempel, koe nos a conta caba, nos ta boeta un hecho, koe ta historia i koe en efecto ningun por dismenti.

Senjor Cura di Benimelo a obliga un di su penitente coe placa, pa traha su testament na su fabor i el a menacé, si el no tabata hacié, pa ningé santa absolucion na ora di morto, i koe su alma lo bai fierno. Nos ta entregá na desprecio público hacir di Pastor di Benimelo, koe…

Esai ta mentira! coe es gritoe un di nan, koe tabata boela ariba, koe bao di lezamentoe tabata sinta draai, manera el tabata sinta riba feneta. Esai ta mentira! Pastor di Benimelo ta mi mes primo, i el por ta kiko el kier, ma el ta mas honrado koe boso toer huntoe… i es cos par diez! el no por a hacié, i l'e no hacié nunca tampoco……

Donderdag is met de *Venezuela* naar Valencia teruggekeerd de Zeer Eerwaarde Pater A. BERGERETTI, Overste der Salesianen aldaar. ZEerw. kwam in December met drie leden van de Congregatie van DOM BOSCO hier bij de overname van het Jongensweeshuis te Santa Rosa.

***

Donderdagmorgen arriveerde hier met de *Gouverneur Van Heerdt* de Weleerwaarde Pater G. VUIJLSTEKE, Pastoor van Santa Cruz te Aruba. ZEerw. zal hier een paar weken verblijven.

Havennieuws.

— Toen Zaterdag de *Prins Frederik Hendrik* van den K. W. I. M. hier binnenkwam, moest de hulp der politie worden ingeroepen om een der stokers in verzekerde bewaring te brengen. Deze had op de reis geweigerd zijn werk te verrichten en toen hij bij zijne weigering volharde, werd hij op de boot zelve achter slot gebracht. Daar echter verbrak hij de afsluiting, zoodat men zich verplicht zag hem aan de politie over te leveren. Maandagmiddag ging hij met de *Prins Frederik Hendrik* weer mede.

— Van dezelfde boot deserteerde Zondagmorgen omstreeks vier uur een matroos, die aan boord een brief achterliet, waarin hij de reden zijner desertie opgaf. Uit eigen beweging echter keerde hij reeds 's morgens om acht uur aan boord terug.

***

Den 26sten dezer maand wordt hier een Engelsch eskader komende van Santa Lucia verwacht. Het staat onder bevel van den commandant van de *Active*, E. S. POE, terwijl verder daartoe behooren de *Volage*, de *Calypso* en de *Champion*, op welke respectievelijk het bevel wordt gevoerd door de officieren ter zee R. N. GRESLEY, A. J. POCKLINGTON en C. H. CROSS.

Posterij.

Lijst van ongefrankeerde en onbestelbaar bevonden brieven:

Luis Orozco, L. Stern, Susana Jacobo, Isaac J. Santeroos, M. Senier, G. P. de Windt, Manuela Penso, Clementina Eliver, Paulina Jacobs (2), José J. Pardo.

Onderwijs.

In een der Hollandsche couranten vinden wij een onzes inziens zeer juiste beschouwing over het Katholiek bijzonder onderwijs in de kolonie Curaçao. Na besproken te hebben, hoe aan de Katholieke jongensscholen van Curaçao een subsidie wordt onthouden, waarop zij in den geest van de wet Mackay het volste recht hebben en na gewezen te hebben op de offers, die in het belang van het Katholiek bijzonder onderwijs gebracht worden, vervolgt bedoeld blad aldus:

"Wij zouden geweld doen aan de nederigheid en aan de zucht der Fraters om slechts in het verborgen wel te doen, wanneer wij verhaalden met wat opoffering en toewijding zij werkzaam zijn. Maar toch diene het gezegd, dat hun arbeid de bewondering van vriend en vijand afdwingt. Er wordt in het verslag der Schoolcommissie geklaagd over schoolverzuim: op de scholen der Fraters is dat verzuim niet noemenswaard in vergelijking van dat op de openbare armenscholen. Waarom? Omdat de Fraters door hun toewijding zich de liefde hunner jongens verworven hebben en hen aan zich gebonden hebben, en, zoo men nog een andere reden wil, een reden wel van meer egoistischen aard, doch niet van minder belang bij de Curaçaosche jeugd: de arme Curaçaosche jongen verkeert dikwijls, wat zijn kleeding betreft, in een toestand, dat hij zich 't liefst niet in het openbaar vertoont: de Frater echter weet wel in de letterlijke beteekenis van het woord een mouw er aan te passen en met die mouw is die arme jongen in staat geregeld de school te bezoeken. Dat zulk een trouw schoolbezoek ten goede komt aan de ontwikkeling der leerlingen vooral wanneer zij door bekwame meesters worden onderwezen, is buiten kijf; vandaar dat de Fratersscholen hoog staan aangeschreven bij het Bestuur der Kolonie en, wat de vorderingen en kennis der leerlingen betreft, de openbare armenscholen verre overtreffen.

En om nu nog een oogenblik te spreken van de burgerschool voor jongens te Otrabanda, ook deze heeft een uitstekenden naam. Zij werd opgericht om een tegenwicht te zijn voor de openbare school, afdeeling I en II, en aan dat doel beantwoordt zij, niettegenstaande de weinige middelen en krachten, waarover zij beschikken mag, ten volle. Dat gunstig resultaat is te danken aan de groote toewijding van het onderwijzend personeel, dat noch tijd, noch moeite, noch studie spaart, om de leerlingen tot de ontwikkeling te brengen, die, zeker overdreven, thans toch gebiedend wordt geëischt."

Wij hebben hieraan niets toe te voegen. Het is nog te kort geleden, dat de jaarlijksche examens op de Katholieke bijzondere scholen plaats hadden, dan dat wij niet als met de bewijzen in de hand zouden kunnen getuigen, dat hier de oprechte waarheid gesproken wordt.

Leger.

Verleden week Vrijdag vond men 's morgens den kok van Hr. Ms. *Alkmaar* dood op zijn bed liggen. Korten tijd te voren had men hem nog werkzaam gezien. Bij de lijkschouwing, die door de doctoren van het garnizoen verricht werd, vond men bij den doode niets abnormaals, zoodat de oorzaak van dezen plotselingen dood onbekend is.

Politiezaken.

Tot lof onzer politie kunnen wij thans mededeelen, dat naar aanleiding van ons bericht omtrent een pasgeboren kind, dat te vondeling gelegd zou zijn, zij dadelijk een ijverig onderzoek heeft ingesteld. Toen bleek reeds Maandagavond, dat het gerucht waarvan wij melding maakten, het gevolg was van een zeer ongepaste grap, te meer ongepast, omdat daarbij de eer en goede naam van sommige personen werd aangetast en aan de politie veel onnoodige moeite veroorzaakt werd.

***

Den 20sten dezer maand is aan den maréchaussée der 2e klasse A. VAN PRAAG op zijn verzoek eervol ontslag uit den dienst verleend. Door dit ontslag verliest ons politiekorps zonder twijfel een werkzaam en oppassend lid.

Inspectie-reis.

Dinsdagavond omstreeks acht uur keerde de Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur van zijne reis in de benedendistricten weder. Ook de Heeren, die ZHEG. naar buiten vergezelden, kwamen dien avond in de stad terug.

Reclame.

— In ons nummer van den 8sten Januari deelden wij het plan mede van den Heer H. JESURUN, oprichter van *La Agencia Americana de Anuncios* alhier, om op de drukste punten onzer stad volgens Europeesche en Amerikaansche wijze borden en muurvlakten te gebruiken tot het plaatsen van advertentiën. Aan dat plan is deze week door genoemden Heer uitvoering gegeven. Een dier borden is geplaatst en munt uit door sierlijkheid; ongetwijfeld zijn de borden zelven de beste advertentie voor deze wijze van adverteeren.

— Waar de aandacht op het *Wrexham Lager Beer* door middel eener zoo nuttige en nette portefeuille wordt gevestigd als welke de Heeren J. & D. JESURUN ons toezonden, kan men onmogelijk nalaten eens een proefje te nemen van het heerlijke bier, dat door bovengenoemde Heeren hier in den handel is gebracht. En dit is zeker, na een proefje genomen te hebben, zal men het *Wrexham Lager Beer* verkiezen boven elke andere biersoort en het beschouwen als zijn geliefkoosden drank. Onzen dank brengend voor hetgeen werd toegezonden, wenschen wij den Heeren J. & D. JESURUN een grooten aftrek van het *Wrexham Lager Beer* toe.

Een nuttige almanak.

Deze week zond de Heer J. P. E. NEÜMAÑ, uitgever en drukker van *De Curaçaosche Courant*, ons toe een exemplaar van den *Almanak voor het jaar 1898, berekend naar den Meridiaan van Curaçao.* Overtuigd van het groote nut van genoemden almanak, zeggen wij den Heer NEÜMAÑ voor deze toezending hartelijk dank.

Ons feuilleton.

Het zal misschien sommigen onzer lezers verwonderen, dat wij in dit nummer hun het Hollandsche feuilleton: „*'t Staat in de krant*", voorkomende in ons nummer van den 8sten Januari, in het Papiëmentsch vertaald aanbieden. Toch lieten wij ons hier niet leiden door eigen inzicht; alleen het verzoek van een onzer lezers, dat door deugdelijke redenen werd ondersteund, deed ons daartoe overgaan.

Zooals men zien zal, is het Hollandsche feuilleton vrij nauwkeurig uit het Papiëmentsch weergegeven, alleen het slot wijkt een weinig af. Ook meende de vertaler de tirade op de onderteekening O. O. niet in het Papiëmentsch te moeten overzetten, daar anders het gedichtje veel in waarde verloren zou hebben.

Dat dit feuilleton over het algemeen in den smaak is gevallen, bewezen ons, behalve dit verzoek, ook nog de vele blijken van goedkeuring, welke wij van verschillende kanten mochten ontvangen. Een der personen, die ons hunne goedkeuring betuigden, vernomen hebbende welken indruk het feuilleton „*'t Staat in de krant*" aan zekere zijde had gemaakt, zond ons het volgend vierregelig versje:

VRAAG EN ANTWOORD.

Hebt ge 't nimmer ondervonden,
Als ge een steen gooit onder honden,
Welken hebt ge dan geraakt?—
Wel, die 't meeste leven maakt!

Suriname.

Men berichtte uit Suriname het volgende vreeselijk ongeval:

De goedhartige, altijd bereidvaardige arrowak-indiaan Frederik Jakary was de gast van zijn even goedaardige stambroeders, die verblijven op Zwampoe-kondre, 6 uur boven Albina.

Een kleine indiaan was lijdende aan dyssentery; hij had wat versterkend voedsel noodig. Frederik, een goed jager, neemt zijn dubbelloop jachtgeweer en trekt het bosch in, wellicht vindt hij iets voor zijn kleinen stamgenoot. Na lang omzwerven ziet hij een boschvogel. Langzaam schrijdt hij voort om den schuwen vogel onder schot te krijgen. Helaas! hij vermoedt niet, dat twee vonkelende oogen op hem gericht zijn en hem volgen. Een kolossale tijger maakt zich gereed hem aan te vallen. Langzamerhand gaat de jager voort en hij heft zijn geweer op om den vogel te schieten. Plotseling werpt zich de tijger op hem, slaat de vreeselijke klauwen in zijn vleesch en brengt hem een gapende wonde toe in hoofd en hals. Frederik's geweer is gevallen, hij trekt zijn jachtmes en stoot het ondier het vlijmend wapen tusschen de ribben; de jager roept om hulp en verdedigt zich met den moed der wanhoop. Maar de strijd is te ongelijk. Badende in zijn bloed zinkt hij ineen, toen zijne broeders aansnelden en den woedenden tijger een kogel door den kop joegen en afmaakten. De arme Jakary wordt voorzichtig opgenomen, men legt hem in een corjaal en vangt de reis aan naar het quarantaine-etablissement nabij *Albina* om geestelijke en geneeskundige hulp. De geneesheer doet wat mogelijk is maar wisselt bedenkelijke blikken met den priester aan wien hij zijn patient overgeeft. De priester knielt naast den schier stervenden indiaan en dient hem de laatste H. H. Sacramenten toe. Den ganschen nacht waakt de geneesheer aan zijne zijde, 't mocht niet baten, de kunst vermocht hier niets meer, in den morgen blies Jakary, in zekeren zin 't offer zijner naastenliefde, den laatsten adem uit....

Dokter en priester onderwerpen zich aan de ontsmettingskuur, en verlaten diep bewogen het quarantaine etablissement, overtuigd dat ook onder boschbewoners edele harten aangetroffen worden.

Venezuela.

In de voortreffelijke *Religión* van Caracas lazen wij kort geleden het volgende stukje uit de welversneden pen eener Venezolaansche schrijfster, die vroeger in haar tijdschrift: "Flores y Letras" zich een welverdiende faam heeft veroverd.

Gedachtenis aan de fraters van het Colegio "Santo Tomás" te Curaçao.

Onderwijs geven, o welk een heerlijke zending! Jesus Christus, onze bewonderenswaardige Verlosser, liet zich "Meester" noemen door hen, die, onder den naam van zijne "leerlingen" la-

---

— Bon, ma kende ta bisa bo koe ta berdad, director a respondé na un moda di papia, koe tabata capaz pa hacié un estatua di marmol haja beroert.

— Ma, si no tin berdad, pakiko anto bo ta dicté pa haciéle público? asina el a grita i el bira bleek di rabia.

— Calma bo poco, homber! bo ta keré anto, koe nos a saca *De Oproeper, De stem der waarheid, het Weekblad* pa skirbi berdad? Anto nos lo ta loco; anto lo nos por wel poné pen abao; anto nos lo nos no gana ningun cens. Si bo no kier mi ta skirbi cura di Benimelo, bon, anto lo nos skirbi cura di Benicalabara......na toer caso ningun koe ta leza nos courant, lo bai busca es lugar, i mas koe un gordo mentira tá, mas liger ta tragé.

Es ora mi no por a wanta mas. Mi no bal nada, esai mi kier conocé, mi tin hopi riba mi conciencia, esai tambe mi ta conocé, ma mi tin un coerazon honrado, mas koe mi mes bisa.

Mi a bira candela. Mi a zundra nan pa ganjadornan, bandidonan. Es troepa a somenta. Nos a coeminza bringa, un contra diez dos, mi no tabata por, i despues koe nan a bati mi bon, nan a lora mi for di trapi. No pa benganza, ma pa spiertamentoe mi a resolvé hajando mi na trapi di poné asina liger posibel, es historia na papel. El por sirbi pa lamanta nan koe ta na sonjo koe ta keré toer cos, berdad ó mentira, solamente pasobra ta para den courant.

Ma pa berguenza di a pertenecé un tempoe na bandidonan di prensa mi no ta skirbi mi berdadero nomber, ma mi ta firma N. N. Asina toer hende tabatin coestumber di firma, koe no kier firma nan berdadero nomber. Ma no sâ doena un significacion maloe na es N. N., pa no socedé manera un hende, koe a firma O. O. Nan a saca e pobercito na cantíca:

O. O.

Ik ben een nul en nogmaals nul,
Ofschoon ik heele kranten vul.
Mij is een nul geenszins genoeg,
Wijl ik 't *record* der nulheid sloeg.

De nullen in de maatschappij
Zijn nimmer van verwaandheid vrij;
Ook ik zit vol van 't ijdelst nat
Gelijk een opgeblazen pad.

Geen zaak, waar ik mij niet mee moei!
Geen arbeid, dien ik niet verknoei!
Maar schoon ik mij in 't duister hul,
Ik ben en blijf een groote nul.

Een nul, die achter 't cijfer staat,
Verheft dat cijfer menig graad
Maar ik sta als een nul vooraan,
Die slechts met nullen om kan gaan.

O Oliedomkop, die ik ben,
O Oolijkst kuiken, dat ik ken!
O, O, wat was ik eenmaal dwaas,
O, O, wat ben ik 't nog, helaas.

Zoo fantaseer ik als een Bach
Een fuga op mijn naam, maar ach,
Die groote meester had z'n eer
Niet weggegooid als ik weleer.

Maar zwijgen zal ik nimmer doen
Ik was geen nul dan met fatsoen.
Houdt, bid ik, mij niet voor een sul
Ik ben en blijf: Een dubble nul.

———

ter de apostelen zouden zijn van zijn Evangelie, de Boden des heils, de Oververbrengers van het Goddelijke licht, dat ze op den Thabor ontvangen hadden en waaraan ze geheel de wereld deelachtig maakten.

Onderwijs geven is verlossen! Ja, het is het verstand bevrijden en losmaken uit de sluiers der onwetendheid, terwijl het den dichten blinddoek verscheurt, die de onschuldige oogen bedekt, van het kind, dat, voet voor voet en al tastend, zijne eerste stappen in de wereld zet en dat, als het ingesponnen popje, het oogenblik verbeidt waarop het zijn omhulsel verbreken kan, om als een schitterende vlinder zich te gaan laven aan het licht in het onmetelijke luchtruim.

Onderwijzen is werken aan het heil van het menschdom en aan den vooruitgang der wereld; het is aan de jeugd, die de dageraad der toekomst is, de wonderbare lamp in handen geven, wier schitterende vlam de paden verlicht, die tot de glorie geleiden.

En met het heiligste voorbeeld van een leven zonder vlek, den weg der deugd onderwijzen, dien wonderbaren weg, die de gewetens zuivert, en ze vrijmaakt in hunnen voortdurenden strijd tegen het kwade, — dat is het voorbeeld volgen van dien heiligen Leermeester, die zijne leer op den Golgotha bezegelde en ze ons naliet als een onsterfelijk testament.

Gij, werklieden der wetenschap, zalft de jeugdige voorhoofden met de heilige olie der gedachte, en wijst hun op den weg der wetenschappen het beginsel aan van alle wijsheid. Gij toont hun de hemelhooge ladder der kunsten, die vastgehouden wordt door den Schepper van het Heelal, die ze ons toont als een teeken van vereeniging tusschen den mensch en de onsterfelijkheid.

Langs die ladder kunnen de groote geesten opklimmen en hunne voorhoofden gaan baden in het hemelsche licht, wiens stralen aan Jeremias de profetische accoorden ingaven, die gelijken op de zuchten der menschheid over de puinen der wereld, — dat licht gaf aan Michael Angelo de stoute pogingen in om het koude marmer te doen leven, — aan Titiaan bezorgde het betooverende kleuren voor zijne maagden, aan Mozart en Rossini harmonieën die in staat zijn den walg des levens voor altijd te verdrijven, en zoete melodieën, die ruischen onder de booggewelven onzer kathedralen en den geest treffen als verloren echo's der hemelsche accoorden.

Als werklieden der wetenschap, legt gij als 't ware den grondsteen van de toekomst, doordat gij in de jeugdige harten, die nog als maagdelijke was zich laten kneden en vormen, de nuttigheid imprent van de wetenschap en hare vorderingen, en, met de geschiedenis in de hand, hun aantoont, dat de menschheid in groote mannen als Guttemberg, Franklin, Jenner, Fulton, enz. niet zoozeer de helden der wetenschap eert als wel de weldoeners der menschheid. Als zoodanig boekt de geschiedenis hunne namen op hare schitterende bladzijden, of beitelt ze uit in marmer en brons.

Als bewakers van den plicht, bakent gij den kinderen het leven af, gelijk de lijnen van een richtsnoer; gij stelt hunne teedere geesten onder de liefelijke bescherming van 't Christelijk geloof, en geeft hun een machtig toovermiddel tegen de lage stormen der driften, tegen de noordewinden der heerschzucht, en de verkleumende koude des twijfels.

Als zaaiers van het goede zaad, leert gij door uw voorbeeld, dat ook de deugd hare helden heeft; maar als dochter des hemels verkiest die deugd duizendmaal meer de belooningen van boven dan de geruchtmakende en als klatergoud schitterende glansen der voorbijgaande glorie.

Gelukkig gij, die terzelfdertijd dat gij den eeredienst, dien gij in uw hart draagt, in andere harten overstort, uwe ziel voelt baden in de innige voldoening van den volbrachten plicht, en in de oneindige zoetheid, die ze overstroomt als men het goede doet. Gelukkig gij, die in uwe eenzaamheid het gerucht niet gewaar wordt van de beroeringen der wereld; slechts het trillen der gevoelige snaren der natuur, dat zich als een overal waarneembare hymne tot den Schepper verheft, streelt uwe ooren. Daar in uwe eenzaamheid zweven op de vleugelen der koeltjes, in de gezangen van den vogel die voorbijvliegt, in de zachte stralen der maan, bij het murmelen der golven, — daar zweven ook de zuchten en zegeningen der moeders, die eenmaal aan uwe zorgen hunne kostbaarste kleinoodiën toevertrouwden. De eenen onderbreken voor een oogenblik de werkzaamheden van haar huisgezin en anderen, ach, onderbreken haar snikken, om doortocht te verleenen aan de wierookgeuren harer dankbaarheid, die opstijgen naar U.

VIRGINIA GIL DE HERMOSO.

NEDERLAND.

Begrooting.

De huishoudelijke begrooting van de kolonie Curaçao voor het dienstjaar 1898 is in de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal op 22 December, zonder debat en stemming goedgekeurd en aangenomen met de wijzigingen door den Minister van Koloniën daarin gebracht.

Twee mannen.

Nederland heeft binnen korten tijd het verlies te betreuren van twee zijner beste burgers: Jonkheer H. C. J. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER en A. C. WERTHEIM, mannen in wie ideëen belichaamd waren: het idee der Christelijke Charitas en dat der moderne philantropie. Beiden waren ontegenzeglijk mannen van talent, mannen met werkkracht, mannen met een warm hart, voor al wat leed en zwoegde in deze wereld. Beiden hebben veel voor Amsterdam gedaan; beider naam dient dankbaar aan het nageslacht te worden overgeleverd Beiden zijn figuren in onzen tijd van sociale hervormingen; beider naam zweeft op de lippen van duizenden. Bij beider graf zal menige traan worden gestort; beider borst was versierd met den Nederlandschen Leeuw. Beiden zijn plotseling gestorven.

En toch, welk een verschil!

Hier de jonkheer van huis uit, en niettegenstaande alles jonker gebleven, gesproten uit een oud Nederlandsch geslacht, een oudadelijken stam, Katholiek avant tout — daar een zoon des volks, van huis uit Israëliet, wellicht Duitscher van afkomst.

Hier de edelman, voor wien hof en hooge betrekkingen openstonden, maar die alles er voor gaf om priester te worden — en dat in onzen tijd — om op de eerste plaats te gaan arbeiden voor God, voor het eeuwig heil der zielen, — daar een man, die zich met al zijn kracht en kunde in den levensstrijd wierp, anderen door talent voorbijstreefde, het geluk mee had en zich positie, rijkdom, invloed en eer verwierf.

Hier de rijke jongeling, die arm leeft en sterft.

Daar de klerk, die sterft als millionnair.

Hier de man, die juist het geluk van een eigen gezin prijs geeft, zijn tijd, zijn talent kan wijden en zijn goed kan geven aan zijn evenmensch, vooral den jongen arbeider, en die dit doet, niet ten deele, maar geheel, — daar de man, die, eerst schatten verdient en later bij al zijne mededeelzaamheid, bij zijne zoete woorden, in weelde leeft en den zijnen niets behoeft te weigeren.

Hier de man zonder invloed in stad en land, die steunde op de liefde en aanhankelijkheid van 5000 jongens en mannen des volks, — daar de man van gewicht in de Eerste Kamer, *de* kiezer van Amsterdam, *de* gemeenteraad, *de* pers.

Hier de man, die voor en met zijn volk — arbeiders — leeft, huist en slaapt in een cel met steenen vloer, met armoedige kribbe, en de moeilijkheden der vraagstukken van den dag tot diep in den nacht naspeurt en hunne oplossing zoekt, — daar de man, die in zijne heerlijke woning de voornaamste menschen ontvangt met buigingen.

Hier de man, die voor zijn werk geen belooning van het vaderland vroeg, geen eer zelfs — daar de man, wiens diensten, raadgevingen tot verbetering of verfraaiing van Amsterdam hare belooning vonden in de nieuwe geldleeningen, die moesten worden uitgeschreven. Terwijl A. C. WERTHEIM in de middaguren op zijn bureau telefonisch of telegrafisch bericht ontving van goudwaarde in Amerika, van papierenrijzing uit Rusland, van de oorlogskansen of tabaksoogsten, lag VAN NISPEN in zijne kapel van 12 tot 3 uren voor 't kruis neergeknield — voor niemand te spreken — en sprak tot God, bewonderde den weg des Gekruisigden en bad voor zijn volk.

Terwijl A. C. WERTHEIM met wagens vol bloemkransen ten grave werd geleid, en de Synagoge gesloten was, omdat hij tegen de Joodsche wet gezondigd had, werd jhr. VAN NISPEN — de baas, zoo noemden hem de gezellen — ten grave geleid door een krans van jongelieden en mannen des volks, door zijn woord en leiding gevormd tot krachtige werklieden en zorgzame huisvaders. En met hen stonden rondom de kist geschaard de grooten van Amsterdam — tal van vertegenwoordigers van werklieden elders—tal van priesters, allen met den redenaar instemmend: VAN NISPEN was onze negentiende eeuw een voorbeeld, een waar leerling van Christus.

WERTHEIM's naam zal men vereeuwigen door een straat naar hem te noemen of eene stichting met zijn naam te maken; jonkheer v. NISPEN's naam, al staat die niet op den gevel, *is* vereeuwigd in het gebouw der St. Josephsgezellen, in het tehuis, dat hij hun schonk.

Beiden zijn gegaan en.... geoordeeld door God. Maar ook de geschiedenis zal oordeelen, wie het aan het rechte eind had: VAN NISPEN of WERTHEIM, de zelfopofferende naastenliefde of de moderne philantropie.

BUITENLAND.

Rome. — Bij gelegenheid van het Kerstfeest heeft de H. Vader meer dan 30,000 franks laten uitdeelen onder de armen van Rome. 22 December begon de Paus met het verleenen van audientiës aan de gezanten, ministers en buitengewone gevolmachtigden der vreemde mogendheden, die bij den H. Stoel zijn geaccrediteerd. Bij gelegenheid dier audiënties bieden de leden van het corps diplomatique namens hun souvereinen en staatshoofden hun Nieuwjaarswenschen den H. Vader aan. Dit jaar wordt Leo XIII nog op bijzondere wijze gelukgewenscht met zijn diamanten priester-jubilé. Verschillende diplomaten hebben daarvoor eigenhandig geschreven brieven van hun souvereinen ontvangen, die zij gedurende de audiëntie den Paus overhandigen. De Romeinsche aristocratie, die aan den Paus is trouw gebleven, wordt tegen Driekoningen in algemeene audiëntie ontvangen.

Donderdag 23 December verleende de H. Vader in de Troonzaal plechtige audientie aan de Kardinalen die hem voor Kerstmis en Nieuwjaar kwamen gelukwenschen. Toen de Paus op zijn troon had plaats genomen, trad Kardinaal Oreglia, de deken van het H. College, naar voren en las uit naam van allen het adres van geluk-en heilwenschen voor. Een toespeling makend op den zestigsten verjaardag der priesterwijding en der eerste H. Mis van den H. Vader zeide de Kardinaal, dat alle katholieken zich over die gebeurtenis verheugden en God smeekten, nog lange jaren den Paus te behouden, die zooveel goeds voor de Kerk heeft verricht.

De Paus antwoordde daarop met een toespraak en gaf aan het H. College en alle aanwezigen den Pauselijken zegen. Vervolgens naderden de Kardinalen den Paus, die tot elk hunner het woord richtte, en daarna werden de aanwezige aartsbisschoppen, bisschoppen en prelaten tot den handkus toegelaten.

Ingezonden Mededeelingen

ADVERTENTIEN.

N. WOUTERLOOD PJz

te LEIDEN.
FABRIKANT VAN

Verduurzaamde
Levensmiddelen.

Gedeponeerd

Fabrieksmerk

N. B. Nevensstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & [illegible]Z,
NEW YORK.

Libre de Ex[illegible], Humo, [illegible]
— De Venta Po[illegible]
Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.

---

van Houten's Cacao

Wordt door de Cacao-kenners wegens hare voortreffelijkheid en heerlijken smaak boven andere merken verkozen.

De door ons in 1867 uitgevonden *Fijne Palmitine Zeep* is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze *Palmitine Zeep* staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "*HET ANKER*" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBRs. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

Botica Central

DE LANNOY & Co

CURAZAO — OTRABANDA

CALLE ANCHA No 160

Teléfono No 107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra. etc. etc.,

---

ELIXIR de CAPUCHINO

PREPARADO POR

H. SUELS.

(FARMACÉUTICO.)

Esta preparación es indispensable para la salud de la muger. Su constante uso hace desaparecer la inapetencia, languidez, palidez del semblante y las manchas del rostro, extirpando al mismo tiempo todas las afecciones que provienen de las impurezas de la sangre.

Es muy eficaz para combatir la esterilidad y para estimular el desarollo en las jóvenes.

Probadlo y os convenceréis.

De venta en la Botica Central de

DE LANNOY & Co.

UNICOS AGENTES.

M.B.GORSIRA & Co

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancías renovado por todos los vapores.

Novedades.

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER

LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

LA SANGRE ES LA VIDA.

La ausencia de curpúsculos rojos, principio vivificador de la sangre, produce la enfermedad que se llama Anemia. Se nota en las caras y manos pálidas y labios sin sangre y es muy común en las mujeres. El enfermo siente debilidad ó flojez general, condición que predispone el cuerpo á todo género de enfermedades y que requiere un remedio de eficacia probada. La legítima

Emulsión de Scott

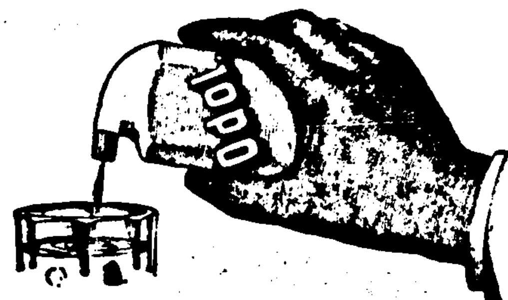

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa parece adaptarse especialmente á la producción de los glóbulos rojos, siendo esa una de las propiedades que hacen del aceite de hígado de bacalao un agente terapéutico de tanto mérito y de aplicación tan constante en la Medicina. Los hipofosfitos son grandes tónicos y ayudan á la pronta recuperación de las fuerzas y de la vitalidad. La Emulsión de Scott es lo mejor para los niños. Con su uso se desarrollan fuertes y robustos. Es grata al paladar.

De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Quimicos, Nueva York.

Wie geregeld dagelijks mond en tanden met Odol reinigt, waarborgt zijne kiezen zeker voor holworden.

TYD-TAFEL

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1897	Philadelphia		Caracas		Venezuela		Philadelphia		Caracas		Venezuela	
Vertrekt van NEW YORK....	Dec.	23	Jan.	4	Jan.	13	Jan.	22	Febr.	2	Febr.	12
Komt aan te CURAÇAO	„	29	„	10	„	19	„	28	„	8	„	18
Vertrekt van „	„	30	„	11	„	20	„	29	„	9	„	19
Komt aan te PTO. CABELLO	„	31	„	12	„	21	„	30	„	10	„	20
Vertrekt van „	Jan (98)	2	„	12	„	22	„	31	„	11	„	23
Komt aan te LA GUAYRA..	„	3	„	13	„	23	Febr.	1	„	12	„	24
Vertrekt van „ ..	„	5	„	15	„	26	„	4	„	15	„	26
Komt aan te PTO. CABELLO	„	6	„	16	„	27	„	5	„	16	„	27
Vertrekt van „	„	7	„	17	„	27	„	5	„	16	„	28
Komt aan te CURAÇAO	„	8	„	18	„	28	„	6	„	17	Maart	1
Vertrekt van „	„	10	„	19	„	29	„	8	„	18	„	2
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„	11	„	20	„	30	„	9	„	19	„	3
Komt an te NEW-YORK.....	„	17	„	26	Febr.	5	„	15	„	25	„	

Stoomschip Maracaibo.

Vertrekt van CURAÇAO....	Dec.	31	Jan.	11	Jan.	20	Jan.	29	Febr.	9	Febr.	19
Komt aan te MARACAIBO....	Jan. (98)	1	„	12	„	21	„	30	„	10	„	20
Vertrekt van "	„	8	„	16	„	26	Febr.	5	„	15	„	27
Komt aan te CURAÇAO......	„	9	„	17	„	27	„	6	„	16	„	28

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.